

**MUNI
LAW**

Znalci

BULLETIN

ZNALECKÉHO PRÁVA
A ZNALECTVÍ

01/2023

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	3
PŘEDSTAVUJEME VÁM NOVÉ AKTIVITY PRO ZNALCE	4
NOVÝ PROJEKT – NOVÉ KURZY A WORKSHOPY PRO ZNALCE	4
<i>System vzdělávání pro soudní znalce</i>	5
<i>Termíny kurzů a workshopů</i>	6
<i>Lektorský tým</i>	8
ROZHOVOR S OSOBNOSTÍ ZNALECKÉHO ŽIVOTA	11
DNEŠ S DOC. ING. ALÉŠEM VÉMOLOU, PH.D., DR. H. C.	11
PŘEDSTAVENÍ ZNALECKÉ ORGANIZACE	15
ASOCIACE ZNALCŮ A ODHADCŮ (AZO)	15
STATISTICKÝ KOUTEK	17
CO SE DĚJE VE ZNALECTVÍ NA ÚROVNI MINISTERSTVA SPRÁVEDLNOSTI	19
EXPERTNÍ SKUPINA MINISTERSTVA SPRÁVEDLNOSTI PRO ZNALECTVÍ POPRVÉ JEDNALA	19
ODPOVĚDNA	21
PRAKTICKÝ PROBLÉM – DOTAZ Z PRAXE NA ÚČTOVÁNÍ ZNALEČNÉHO	21
PŘEČETLI JSME ZA VÁS	24
ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA	26
KONFERENCE SOUDNÍCH ZNALCŮ EXFOS 2023	26

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení a milí čtenáři,

na svých monitorech počítačů, tabletů a chytrých telefonů vidíte, či ve svých rukou držíte informační bulletin zaměřený na sdílení poznatků o znaleckém právu a znalectví.

Právnická fakulta je nyní řešitelem projektu MUNI 3.2.1 (NPO_MUNI_MSMT-16606/2022), jenž je zaměřený na celoživotní vzdělávání znalců v právních dovednostech a také vytváří platformu pro komunikaci a sdílení poznatků.

Pro zájemce o znaleckou činnost Právnická fakulta zajišťovala kurzy právního minima, pořádala jednodenní kurzy pro znalce a už pátým rokem

organizuje na podzim Konferenci pro soudní znalce v Telči či Brně. V loňském červnu se konal první ročník Kongresu pro znalce („ZnalKon“), který se opět uskuteční v červnu 2023. Od roku 2010 se celkem 46 uspořádaných znaleckých akcí zúčastnilo 1 593 účastníků.

Mezi další aktivity projektu patří i znalecký web znalci.law.muni.cz kam můžete směřovat všechny své dotazy či postřehy ze znalectví na e-mail znalci@law.muni.cz,

Bulletin jsem pro Vás připravil a sestavil já. S kolegou Tomášem Vojtíškem jsme odpovídali v rubrice Odpověďna.

Příjemné čtení Vám za celý projektový tým přeje

Miroslav Frýdek

PŘEDSTAVUJEME VÁM NOVÉ AKTIVITY PRO ZNALCE

Právnická fakulta Masarykovy univerzity navazuje na svou dlouholetou tradici odborných kurzů právního minima pro znalce a jednodenních kurzů pro znalce, a v rámci projektu MUNI 3.2.1 (NPO_MUNI_MSMT-16606/2022) na Celoživotní vzdělávání znalců v právních dovednostech ve specifickém cíli připravuje na rok 2023 kurzy zaměřené na rozšiřování právních dovedností (upskilling) pro soudní znalce.

Cílem projektu je vytvoření a nastavení systému celoživotního vzdělávání odborníků na soudní znalectví v právních znalostech a dovednostech, které potřebují pro svoji odbornou praxi. Aktuálně vytvářený systém vzdělávání poskytne znalcům kurzy, informace a poznatky aplikovatelné napříč všemi znaleckými obory.

Nový projekt – nové kurzy a workshopy pro znalce

V roce 2023 se tak můžete těšit na vzájemně propojených šest školení.

Nabízíme **čtyři oborové workshopy**

Workshop č. 1: Druhy znaleckých posudků a jiná expertní činnost znalců

Workshop č. 2: Podklady znaleckého posudku a role znalce a zadavatele při jejich obstarávání

Workshop č. 3: Jak správně vypracovat znalecký posudek – formální, obsahové a metodické náležitosti znaleckého posudku

Workshop č. 4: Znalecké závěry – jak je formulovat a jak se vypořádat s variantními a pravděpodobnostními závěry

Tyto workshopy se budou věnovat vzdělávání v právních dovednostech v oborech profesní právní úpravy (zákon o znalcích a jeho prováděcí předpisy), procesních předpisů (občanský soudní řád, trestní řád, správní řád, správní řád soudní a zákon o zvláštních řízeních soudních), které jsou aplikovatelné napříč všemi obory soudního znalectví.

Pod vedením zkušených lektorů z právní i znalecké praxe, kteří přinesou aktuální vhled do znalectví, si účastníci prostřednictvím různých metod (např. brainstormingu, mentální mapy, zpětné vazby) za využití vlastních znaleckých zkušeností a znalostí dopracují k výstupu, který praktické znalosti spojí s nejnovějšími judikaturními a právními poznatky, což povede k excelenci dovedností při výkonu soudně-znalecké činnosti.

Pořádáme také **dva obecné kurzy**:

Kurz č. 1: Práva a povinnosti znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů dle nového zákona o znalcích

Kurz č. 2: Znalec a jeho postavení v řízení vedeném orgánem veřejné moci

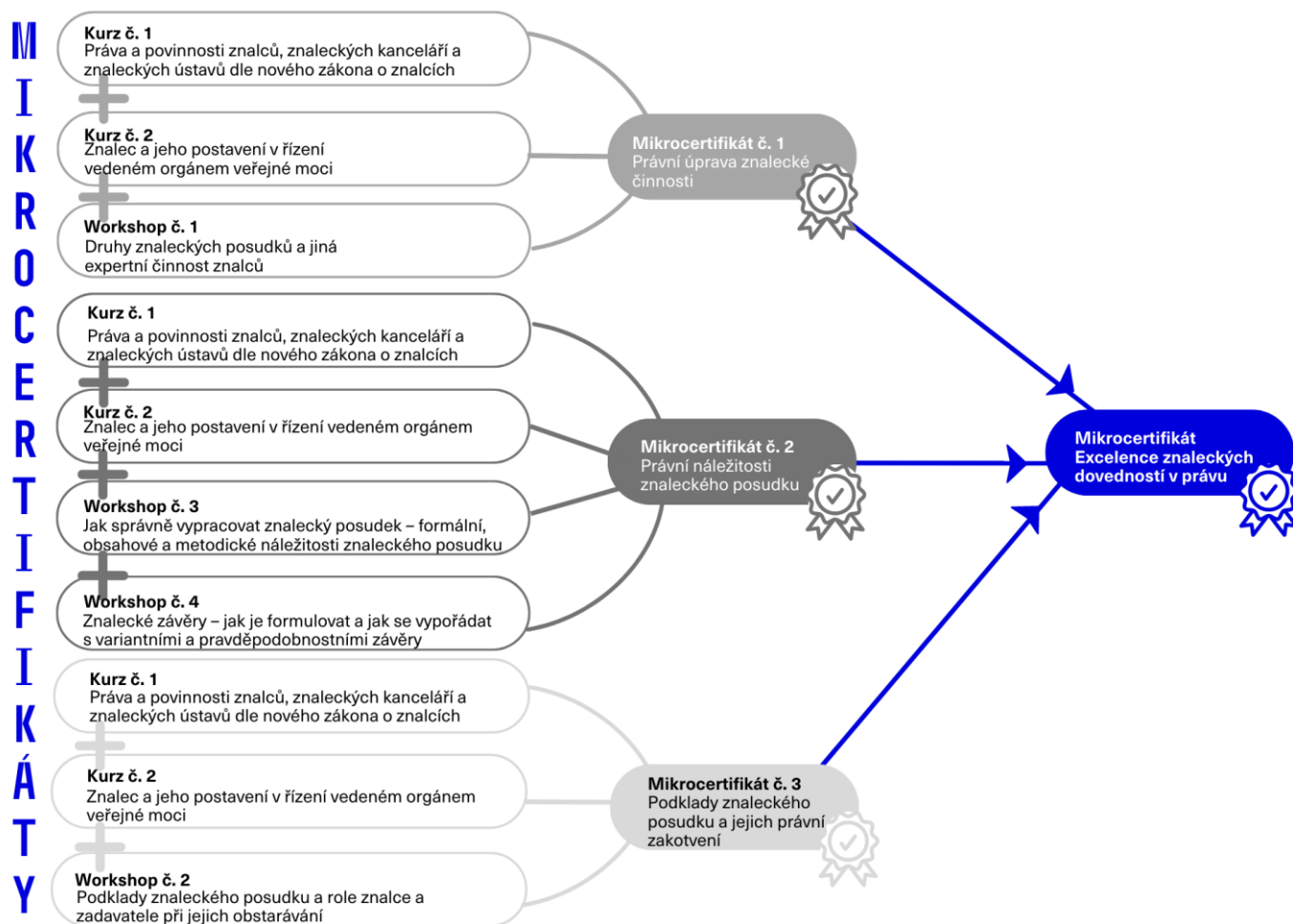
Jedná se o jednodenní kurzy zaměřené na obecné znalosti a dovednosti potřebné napříč znaleckými obory. Kurzy budou zaměřeny jednak na aplikační otázky, které se v praxi vyskytují a také účastníkům představí ucelený rozbor jednotlivých institutů a procesů právní úpravy regulující znaleckou činnost v rovině profesní a procesní právní úpravy.

Kurzy a workshopy jsou spojeny do bloků a úspěšným absolventům přinesou osvědčení o celoživotním vzdělávání znalců v podobě mikrocertifikátu vydaného Právnickou fakultou Masarykovy univerzity.

Výuka ve workshopech je rozdělena do dvou částí: přímé prezenční výuky a následně on-line tutorialu, v němž budou ověřeny získané dovednosti. Účastník, který v letošním roce úspěšně absolvuje všechny kurzy a workshopy, získá tři dílčí mikrocertifikáty. Jejich úspěšné dosažení povede k získání Mikrocertifikátu Excellence, který osvědčuje absolventovu excelenci právních dovedností.

System vzdělávání pro soudní znalce

System vzdělání a získání **mikrocertifikátů** znázorňuje následující infografika:

Právní úprava znalecké činnosti – Mikrocertifikát č. 1

- **Kurz č. 1** – Práva a povinnosti znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů dle nového zákona o znalcích
- **Kurz č. 2** – Znalec a jeho postavení v řízení vedeném orgánem veřejné moci
+
- **Workshop č. 1** – Druhy znaleckých posudků a jiná expertní činnost znalců

Právní náležitosti znaleckého posudku – Mikrocertifikát č. 2

- **Kurz č. 1** – Práva a povinnosti znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů dle nového zákona o znalcích
- **Kurz č. 2** – Znalec a jeho postavení v řízení vedeném orgánem veřejné moci
+
- **Workshop č. 3** – Jak správně vypracovat znalecký posudek – formální, obsahové a metodické náležitosti znaleckého posudku
- **Workshop č. 4** – Znalecké závěry – jak je formulovat a jak se vypořádat s variantními a pravděpodobnostními závěry

Podklady znaleckého posudku a jejich právní zakotvení – Mikrocertifikát č. 3

- **Kurz č. 1** – Práva a povinnosti znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů dle nového zákona o znalcích
- **Kurz č. 2** – Znalec a jeho postavení v řízení vedeném orgánem veřejné moci
+
- **Workshop č. 2** – Podklady znaleckého posudku a role znalce a zadavatele při jejich obstarávání

Absolvováním všech kurzů a získáním mikrocertifikátů 1–3 obdrží znalec Mikrocertifikát – Excellence znaleckých dovedností v právu.

Termíny kurzů a workshopů¹

23. března 2023

- **Kurz č. 1:** Práva a povinnosti znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů dle nového zákona o znalcích
 - Práva a povinnosti obecně
 - Práva a povinnosti znaleckých kanceláří
 - Práva a povinnosti znaleckých ústavů
 - Evidence posudků a odměňování
 - Obecná a zvláštní část znalecké zkoušky
- **Lektoři:** JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D., MUDr. Mgr. Bc. Tomáš Vojtíšek, Ph.D. a Mgr. Tomáš Pexa

¹ Přihlašovat se na kurzy a workshopy je možné přes webovou stránku:
<http://znalci.law.muni.cz/content/cs/kurzy-pro-verejnost/kpz/>

27. dubna 2023

- **Workshop č. 1:** Druhy znaleckých posudků a jiná expertní činnost znalců
 - Úvod – definování znaleckého posudku, revizního znaleckého posudku a právní pojetí znaleckého posudku jako důkazu.
 - Znalecký posudek, odborné vyjádření a konzultanství pro orgány veřejné moci.
 - Odborné vyjádření.
 - Znalecký posudek znalce fyzické osoby.
 - Ústavní znalecký posudek a posudek znalecké kanceláře.
- **Lektoři:** JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D., MUDr. Mgr. Bc. Tomáš Vojtíšek, Ph.D., Ing. Tomáš Krulický, Ph.D., Mgr. Helena Hornychová a Mgr. Ivo Dunovský

18. května 2023

- **Workshop č. 3:** Jak správně vypracovat znalecký posudek – formální, obsahové a metodické náležitosti znaleckého posudku
 - Formální, obsahové a metodické náležitosti znaleckého posudku.
 - Otázky na znalce.
 - Společný znalecký posudek,
- **Lektoři:** JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D., MUDr. Mgr. Bc. Tomáš Vojtíšek, Ph.D., doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D. Dr. h.c a prof. MUDr. Miroslav Hirt, CSc.

21. září 2023

- **Workshop č. 2:** Podklady znaleckého posudku a role znalce a zadavatele při jejich obstarávání
 - Spolupráce znalce a zadavatele při obstarávání podkladů pro znalecké zkoumání.
- **Lektoři:** JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D., MUDr. Mgr. Bc. Tomáš Vojtíšek, Ph.D., doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D. Dr. h.c, Mgr. Robert Štiller, LL.M., JUDr. Kateřina Čuhelová, Mgr. Halka Lacinová, JUDr. Iveta Eichlerová a Ing. Michal Dermek

19. října 2023

- **Workshop č. 4:** Znalecké závěry – jak je formulovat a jak se vypořádat s variantními a pravděpodobnostními závěry
 - Výklad § 28 odst. 5 nového zákona.
 - Znalecké závěry.
 - Baysovská metoda.
- **Lektoři:** JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D., prof. Jiří Drábek, Ph.D., Mgr. Halina Šimková a RNDr. Tomáš Fürst, Ph.D.

23. listopadu 2023

- **Kurz č. 2:** Znalec a jeho postavení v řízení vedeném orgánem veřejné moci
 - Znalec a trestní řízení
 - Znalec a civilní řízení
- **Lektoři:** JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D., MUDr. Mgr. Bc. Tomáš Vojtíšek, Ph.D., doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D. Dr. h.c, JUDr. Kateřina Čuhelová, Mgr. Halka Lacinová, JUDr. Iveta Eichlerová a Ing. Michal Dermek

Lektorský tým²

JUDr. Kateřina Čuhelová, předsedkyně senátu Krajského soudu v Brně

kpt. Ing. Michal Dermek, znalec PČR v oboru kriminalistika

JUDr. Iveta Eichlerová, státní zástupkyně od roku 1994, nejprve na Městském státním zastupitelství v Brně, od roku 2016 na Krajském státním zastupitelství v Brně; základní specializací je závažná násilná a mravnostní trestná činnost; v 90. letech se vedle toho specializovala na drogovou trestnou činnost a rasově motivovanou trestnou činnost, následně na korupci a trestné činy, které se nepromlčují; v posledních letech se věnuje i trestné činnosti dětí a na dětech a kybekriminalitě, sexuálně motivované

prof. Jiří Drábek, Ph.D., molekulární genetik, soudní znalec v oboru zdravotnictví, odvětví lékařská genetika, vědecký pracovník a zástupce pro vzdělávání na ÚMTM, Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, vyučující na Univerzitě Karlově, předseda Československé společnosti pro forenzní genetiku, z.s.

² Další informace o našich lektorech a jejich fotografie naleznete na webových stránkách:

<http://znalci.law.muni.cz/content/cs/kontakty/lektori/>

Mjr. Mgr. Ivo Dunovský, vedoucí odboru kriminalistické techniky a expertiz Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje a vysokoškolský lektor na katedře kriminalistiky a forenzních disciplín na Vysoké škole finanční a správní

JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D., vyučující na Právnické a Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, vyučuje např. předmět Právní postavení znalců a právní úprava jejich činnosti; dále je odborným garantem pravidelné konference pro znalce (od roku 2019) a předseda vědecké rady Kongresu pro soudní znalce ZnalKon; nyní je řešitelem projektu celoživotního vzdělávání pro soudní znalce na Právnické fakultě Masarykovy univerzity (manažer projektu, odborný garant kurzů a lektor); právní asistent veřejného ochránce práv; lektor znaleckého práva pro znalce a právníky; v listopadu 2022 byl ministrem spravedlnosti Pavlem Blažkem jmenován členem pracovní skupiny expertů pro znalecké právo

RNDr. Tomáš Fürst, Ph.D., odborný asistent na Katedře matematické analýzy a aplikací matematiky Univerzity Palackého v Olomouci, absolvent Fulbrightova stipendia na Northwestern University, spoluzakladatel hnutí za správnou, tedy bayesovskou inferenci 4B|N, zabývá se matematickým modelováním různých přírodních jevů a procesů, zpracováním digitálních signálů, Data Science či strojovým učením

prof. MUDr. Miroslav Hirt, CSc., profesor na Ústavu soudního lékařství, soudní lékař, znalec, vysokoškolský pedagog a autor vysokoškolských učebnic, mezi lety 1994 a 2020 byl přednostou Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

Mgr. Helena Hornychová, znalkyně v oborech kriminalistika a písmoznalectví, předsedkyně Československé společnosti pro písmoznalectví, lektorka

Ing. Tomáš Krulický, PhD., MBA, odborný asistent na ÚZO na Vysoké škole ekonomické a technické v Českých Budějovicích; od roku 2016 se aktivně věnuje znalecké činnosti v rámci znaleckého ústavu VŠTE, když byl členem či řešitelem více než 400 znaleckých posudků z oboru Ekonomika a Stavebnictví; oblasti znalectví a oceňování se věnuje i v rovině teoretické, je autorem či spoluautorem celé řady odborných článků a vědeckých publikací v daných oblastech; mimo to se snaží kultivovat znaleckou obec v ČR, a to prostřednictvím přípravy budoucích znalců na výkon jejich povolání

Mgr. Halka Lacinová, soudkyně trestního úseku a předsedkyně Okresního soudu v Litoměřicích, lektorka Justiční akademie

Mgr. Tomáš Pexa, forenzní genetik; soudní znalec oboru Zdravotnictví, odvětví – genetika, specializace – identifikace osob a určování příbuzenských vztahů analýzou DNA, a v oboru Kriminalistika, odvětví – kriminalistika, specializace – forenzní genetika; asistent na Ústavu soudního lékařství

Mgr. Halina Šimková, lektorka kurzů; forenzní expertka se zaměřením na analýzu DNA a hodnocení váhy forenzních důkazů, vysokoškolská pedagožka (PřF UK, VŠCHT) a popularizátorka forenzní vědy

Kpt. Mgr. Robert Štiller, LL.M., vyšetřovatel, Velitelství ochranné služby Vojenské policie

doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D., dr. h. c., docent pro obor Soudní inženýrství na Ústavu soudního inženýrství VUT, zejména se zaměřením na oblast analýzy silničních nehod a její interdisciplinární propojování se soudním lékařstvím a biomechanikou a na vybrané oblasti oborů doprava a bezpečnost; od roku 1987 soudní znalec základního oboru Doprava se specializací technické posudky o příčinách silničních nehod, obor Ekonomika a obor Strojírenství; předseda prezidia Asociace znalců a odhadců ČR, z.s.; člen předsednictva Evropské společnosti pro výzkum a analýzu nehod – Národní skupina v ČR, z.s.; člen redakční rady časopisu Soudní inženýrství a časopisu pro soudní znalství v technických a ekonomických oborech; lektor Justiční akademie seminářů „Trestná činnost v dopravě“ pořádaných pro soudce a státní zástupce, kteří se zabývají touto problematikou; držitel Čestného doktorátu doctor honoris causa za celoživotní zásluhy v oblasti soudního znalství a bezpečnostních věd, kterým ho v roce 2020 ocenila Vysoká škola bezpečnostního manažerstva v Košicích

MUDr. Mgr. Bc. Tomáš Vojtíšek, Ph.D., přednosta Ústavu soudního lékařství FN u sv. Anny v Brně a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity; vysokoškolský pedagog/odborný asistent, lékař a soudní znalec, člen zkušební komise pro zvláštní část vstupní zkoušky znalců pro soudní lékařství

ROZHOVOR S OSOBNOSTÍ ZNALECKÉHO ŽIVOTA

Dnes s doc. Ing. Alešem Vémolou, Ph.D., dr. h. c.³

Pane docente, moc Vám blahopřejeme k získání čestného doktorátu. Je to jistě nejenom ocenění akademické a vědecké práce, ale i Vašeho působení jako soudního znalce. Jak jste se ke znalectví dostal?

Máte pravdu, čestný doktorát dr. h. c. je záležitost akademické obce, která ale přesahuje hranice naší republiky. Všichni držitelé tohoto čestného doktorátu na VUT jej obdrželi mimo ČR. Moje působení jako znalce v udělení čestného doktorátu nehrálo žádnou roli, spíše práce na odborné popularizaci oboru Soudní inženýrství, do kterého patří i znalecká činnost v technických a ekonomických oborech!

První kontakt se znalectvím jsem měl ve 3. ročníku při studiu na Fakultě strojní VUT v Brně v polovině 70. let minulého století, dnes Fakulta strojního inženýrství, prostřednictvím předmětu Soudní

inženýrství. Přednášky Ing. Jiřího Smrčka, (zakladatele Ústavu soudního inženýrství) a tenkrát Ing. Alberta Bradáče, posléze dlouholetého ředitele našeho Ústavu soudního inženýrství prof. Ing. Alberta Bradáče, DrSc., mě zaujaly natolik, že jsem ve 2. polovině 80. let minulého století absolvoval kurz technického znalectví a od roku 1987 jsem znalcem v oborech Doprava, Ekonomika a Strojírenství. Bohužel, výuka Soudního inženýrství na Fakultě strojního inženýrství VUT v Brně byla nyní ze studijních programů vypuštěna.

Věnujete se třem znaleckým oborům Dopravě, Ekonomice a Strojírenství. Jaký je Váš názor na nynější rozvržení oborů, odvětví a specializací?

Uvedených oborů Doprava, Ekonomika, Strojírenství se nová úprava nikterak nedotkla. Jiná situace nastala v odvětvích, zásadní je potom situace ve specializacích, kde se změnila struktura specializací a jejich závaznost. Specializace jsou živý organismus a znalec musí vědět, co ze zapsaného odvětví umí nejlépe, jak tomu bylo dříve.

³ Foto Jan Prokopius, převzato z <https://www.vut.cz/vut/aktuality-f19528/ales-vemola-z-usi-vut-prevzal-v-kosicich-cestny-doktorat-d228261>

Pro obor Doprava jsou nyní čtyři odvětví, a to Doprava drážní, letecká, silniční a vodní. Pro nehody na silnicích, tedy i ty dříve „městské“ se v podstatě nic nemění. Specializace podle internetových stránek Ministerstva spravedlnosti ČR (MŠP) je uvedena jako „posuzování technických příčin nehod.“ Komplikace nastává, že dříve běžné nehody tramvají a trolejbusů, tj. drážních vozidel s jinými vozidly v silničním provozu jsme mohli řešit v rámci zrušeného odvětví Dopravy městské. Podle nové právní úpravy bude muset mít znalec zapsán i Dopravu drážní, ale s omezením pro nehody tramvají a trolejbusů, přičemž je i laikům zřejmé, že trolejbus je daleko bližší vozidlo autobusu než tramvaji, navíc když se v poslední době objevují trolejbusy, které jsou schopny jezdit bez trolejí jako např. elektrobusy, ale zůstávají drážními vozidly. Nová právní úprava přitom neřeší případ, s jakým oprávněním je kompetentní znalec pro posouzení nehody, ke které dojde na křížení silniční a drážní dopravy, tj. na železničních přejezdech. Budou muset být přibráni dva znalci? Přitom znalců na drážní dopravu moc není, ale znalci na silniční dopravu se většinou umí vypořádat i s tou železniční nehodou na křížení dopravy, pokud jim jsou poskytnuta elementární technická data konkrétního drážního vozidla a infrastruktury konkrétního železničního přejezdu.

V oboru Ekonomika mám podle dřívější úpravy (36/1967 Sb.) zapsáno odvětví Ceny a odhady, specializaci motorová vozidla, stroje a výrobní zařízení, manipulační, zemědělská a lesnická technika. Toto odvětví a specializace absolventy výše zmiňovaného kurzu technického znaleství na ÚSI VUT v Brně opravňovalo mj. například oceňovat vybavení autoservisů, náklady na opravy vozidel, stanovovat výši škody (majetkové újmy) po dopravních nehodách apod.

Podle současné, nové právní úpravy si budu muset zapsat odvětví Oceňování movitých věcí hmotných se specializacemi Určování hodnoty strojních součástí a náhradních dílů, Určování hodnoty techniky lesní a zemědělské, Určování hodnoty techniky využívané ke zpracování dřeva, Určování hodnoty techniky využívané ve stavebnictví, Určování hodnoty techniky využívané ve strojírenském průmyslu, Určování hodnoty techniky zdvihací a manipulační, Určování hodnoty vozidel silniční dopravy, Určování hodnoty vybavení dílen (nářadí). Dále bych si měl zapsat Oceňování služeb se specializací Určování hodnoty služeb v oblasti automobilového průmyslu a autoopravárenství, abych mohl ocenit „servisní“ služby autoservisů – posoudit náklady na opravu např. po dopravní nehodě atd.

V oboru Strojírenství mám podle dřívější úpravy (36/1967 Sb.) zapsáno odvětví Strojírenství všeobecné, specializaci autoopravárenství, technický stav motorových vozidel, které je mj. potřeba proto, abych např. „v Ekonomice“ správně ocenil opravu vozidla, musím rozumět autoopravárenství atd.

Podle současné, nové právní úpravy si budu muset zapsat v odvětví Strojírenství všeobecnou specializaci Posuzování technického stavu silničních a zvláštních vozidel a prostředků osobní přepravy, což kopíruje dřívější specializaci.

Plánujete se i nadále věnovat znalectví, tedy jít na obecnou část znalecké zkoušky? Pokud ne, tak proč?

Podle mého názoru, potřeba jít ke zkoušce na obecnou část znalecké zkoušky po třech až pěti letech, kdy znalec celou dobu zpracovává znalecké posudky v souladu s novou obecnou právní úpravou s maximální erudicí odborníka či experta na danou problematiku (bez jediného přestupku) se mi jeví jako zcela nadbytečné s tím, že MSp tuto agendu nebude schopné administrativně v daném období beze zbytku zvládnout. Daleko efektivnější by pro ministerstvo bylo, kdyby si vybralo z evidence znaleckých posudků od 01. 01. 2021, ať dřívější písemné či nové centrální Elektronické evidence, který posudek má znalec předložit v předmětném oboru, odvětví a specializaci, ten by zhodnotilo s pomocí Poradních sborů Ministra spravedlnosti ČR z obecného i odborného pohledu a rozhodlo by, zda znalec může či nikoliv působit či pokračovat jako zapsaný znalec v seznamu MSp.

Pro jaké obory plánujete přelicencování?

Pokud bych se „přelicencoval,“ tak pro výše uvedené obory. Otázkou v současné době je, pro která odvětví a specializace, což souvisí s výše uvedeným.

Pokud už nebude chtít ve znalectví pokračovat, budete nápomocen orgánům veřejné moci (OVM) jako zpracovatel odborných vyjádření nebo byste se nechal ustanovit jako znalec ad hoc či byste byl konzultantem při psaní posudků svých kolegů?

Pro OVM bych odborná vyjádření za současné situace (odměna za odborné vyjádření podané na žádost orgánů činných v trestním řízení dle vyhlášky č. 23/2002 Sb., za hodinu práce 75 až 125 Kč) nezpracovával ani jako znalec, ani po ukončení znalecké činnosti. Tato sazba před několika lety odpovídala práci zručného sběrače jahod. Ustanovení znalcem ad hoc bych se nebránil, již jsem to zažil, když při vypracování ZP bylo potřeba posoudit dílčí skutečnost, kterou nepokrývalo moje znalecké oprávnění, avšak po odborné stránce to bylo v mých silách. Soudu to významným způsobem pomohlo. Pozice konzultanta pro kolegy v oborech, ve kterých nyní působím, mně při aktuální právní úpravě znalecké činnosti nedává smysl.

Také se nabízí možnost, že pokud bych se „nepřelicencoval“, budu moci zpracovávat odborná vyjádření pro subjekty kromě OVM za předpokladu, že tyto budou schopny předložit relevantní podklady. V tomto případě bych preferoval dopravu silniční, se specializací technické posudky o příčinách silničních nehod, biomechanika při silničních nehodách. Už nyní se setkávám v tomto oboru, odvětví a specializaci po věcné stránce s nepřilíh kvalitními posudky, které ani po dvou letech nenaplnují novou zákonnou právní úpravu a ani zadávající OVM tomu bohužel nevěnují patřičnou pozornost!

Jaká je Vaše osobní zkušenost s psaním posudků a jejich „obhajobou“ před soudem od 1. ledna 2021, kdy v účinnost vstoupila nová znalecká právní úprava?

Moje osobní zkušenost s praktickou znaleckou činností, tj. zpracováváním a obhajobou znaleckých posudků podle nové právní úpravy se v podstatě nezměnila. Pouze je třeba posudky zpracovávat mj. s ohledem na níže uvedené klady a zápory s tím, že některé vlivy budou aktuální až po přechodném období po „přelicencování“ znalců.

Prosím, můžete nám říct dva klady a dva zápory nové právní úpravy?

Za klady považuji jasně danou strukturu znaleckého posudku, dorovnání znalečného na současnou úroveň průměrné mzdy, což ale stále neodpovídá požadavkům na náročnost znalecké činnosti, ale je to klad!

Zde si myslím, že by významně přispělo k odstranění problémů s valorizací tarifů odměn znalce, kdyby byl tarif navázán jako smysluplný násobek např. na průměrnou či minimální mzdu, inflaci či obdobně, jak je to u jiných profesí.

Záporem bezesporu je zvětšená pracnost a tím prodražující se zpracování znaleckých posudků, některá nelogicky členěná odvětví, struktura a závaznost specializací bude činit problémy do budoucnosti, v současném přechodovém období se toto ještě neprojevuje.

Co byste popřál znalcům do dalších let?

Aby si znalecká obec, za aktivního přispění MSp, získala respekt a uznání hodné erudovaných odborníků (expertů), a nebyla dehonestována v některých případech v jednacích síních soudů nebo v případech odmítání účtovaného a přiznaného znalečného, kdy to není oprávněné! Např. odvolání do usnesení o znalečném v občanskoprávních sporech stranou, pro kterou bylo znalecké zkoumání nepříznivé!

Pane docente moc děkujeme za rozhovor a přejeme Vám pevné zdraví a znalecké nadšení do dalších let.

PŘEDSTAVENÍ ZNALECKÉ ORGANIZACE

ASOCIACE ZNALCŮ A ODHADCŮ (AZO)

AZO⁴ představí její předseda prezidia doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D., dr. h. c.

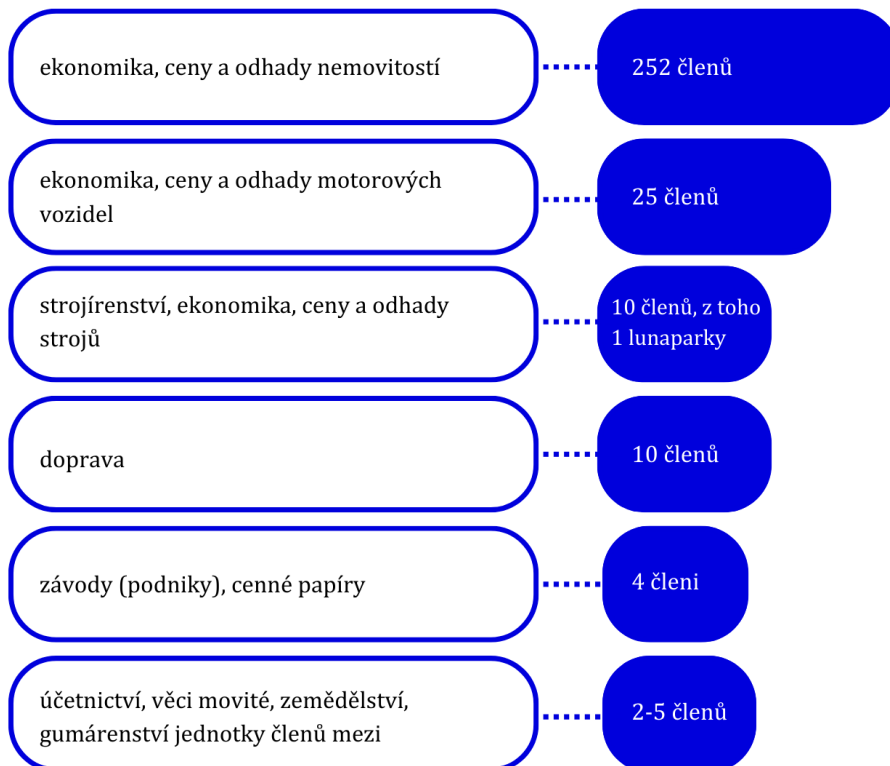
Pane docente, jste předsedou prezidia Asociace znalců a odhadců, můžete nám spolek představit?

Asociace znalců a odhadců České republiky, z.s. (zapsaný spolek) sdružuje (soudní) znalce a odhadce různých oborů a je zapsaná ve Spolkovém rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně sp. zn. L 2009. Sdružuje znalce jmenované podle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, a odhadce majetku, respektive znalce podle aktuální nové právní úpravy podle zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Hlavní náplní Asociace je trvalé zvyšování odborné úrovně členů, pořádání školení, symposií, konferencí či společenských akcí. Každoročně pořádá pravidelné přezkušování svých členů.

Asociace rovněž spolupracuje s příslušnými resorty při tvorbě předpisů týkajících se činnosti znalců a odhadců. Podílí se také na vydávání časopisu „Soudní inženýrství“ – ISBN 1211-443X.

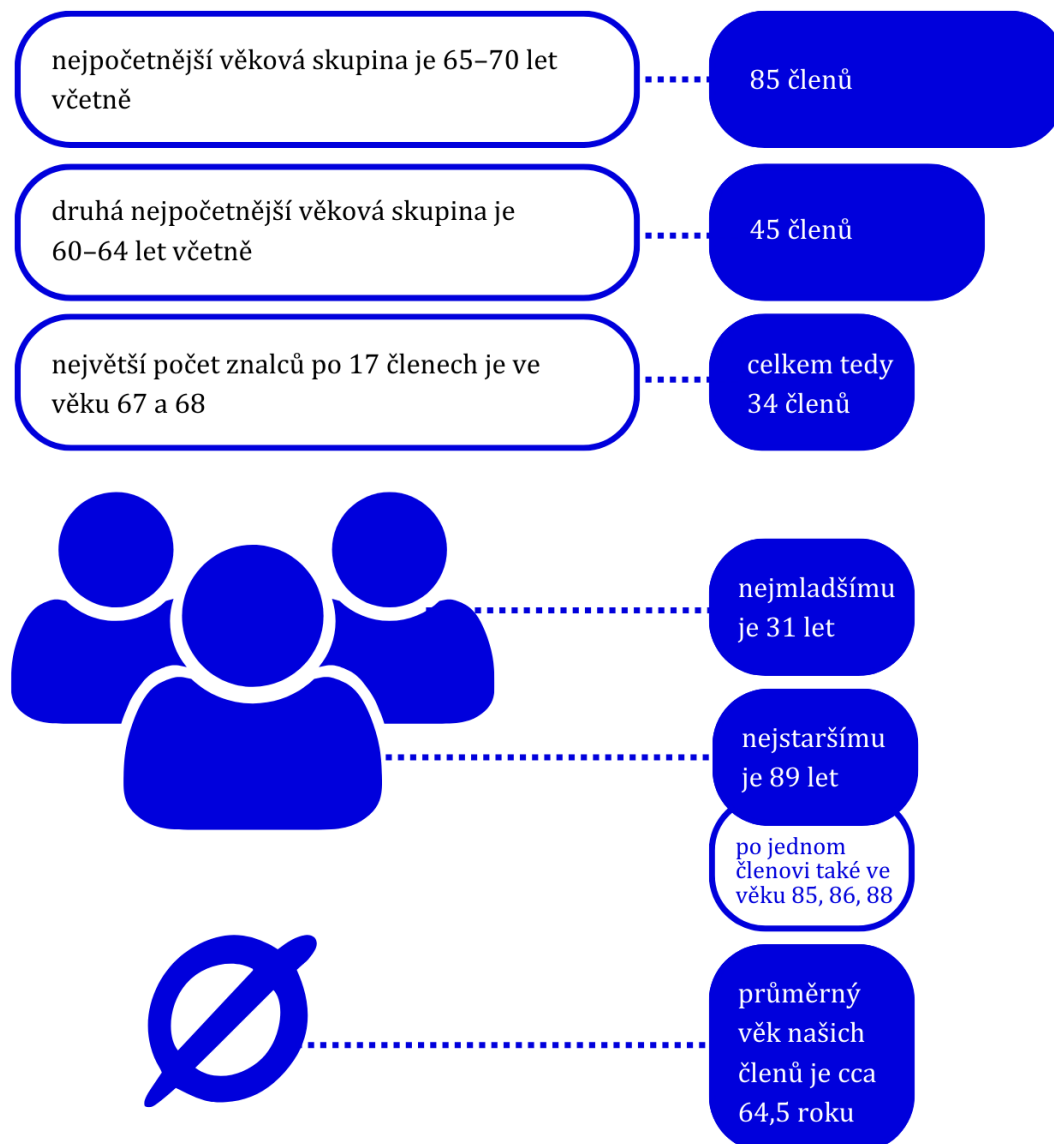
Kolik má AZO členů? A z jakých oborů jsou?

AZO mělo k 1. lednu 2023 více jak 300 členů. Následující infografika ukazuje členskou základnu ve vazbě na znalecká oprávnění.

⁴ Webové stránky Asociace znalců a odhadců: <https://azo.cz/>

V současné době se opět otevírá otázka věkové struktury znalecké obce, která se pohybuje kolem 62 let. Jaké je věkové rozložení Vaší členské základny? Kolik roků má Váš nejmladší a nejstarší člen?

Jak získáváte nové členy a co pro členství musí zájemci učinit?

Členství nabízí náš spolek všem, kdo jsou fyzické či právnické osoby, zabývající se znaleckou a expertní činností všech oborů. Jiné osoby mohou být čestnými členy. Tedy v podstatě nabízíme členství všem, kdo projeví zájem a současně splňuje podmínky stanov AZO ČR, z.s. Nabízíme vše, co je podle stanov naší náplní, viz výše.

Proč byste kolegům doporučil, aby byli členy Asociace znalců a odhadců?

Každý znalec by měl být v nepřetržitém kontaktu s některým profesním sdružením či spolkem tak, aby měl přístup ke kvalitním informacím či jejich výkladu, které právě mají spolky díky kontaktům s MSp. Tyto atributy plně naplňuje právě AZO ČR, z.s., neboť v jeho vedení pracují mj. kompetentní odborníci Ústavu soudního inženýrství či Fakulty stavební VUT v Brně, což jsou pracoviště, která mají přímé kontakty na MSp nebo se zabývají přípravou budoucích znalců, mají možnost připomínkovat materiály ke znalecké činnosti, které připravuje MSp atd.

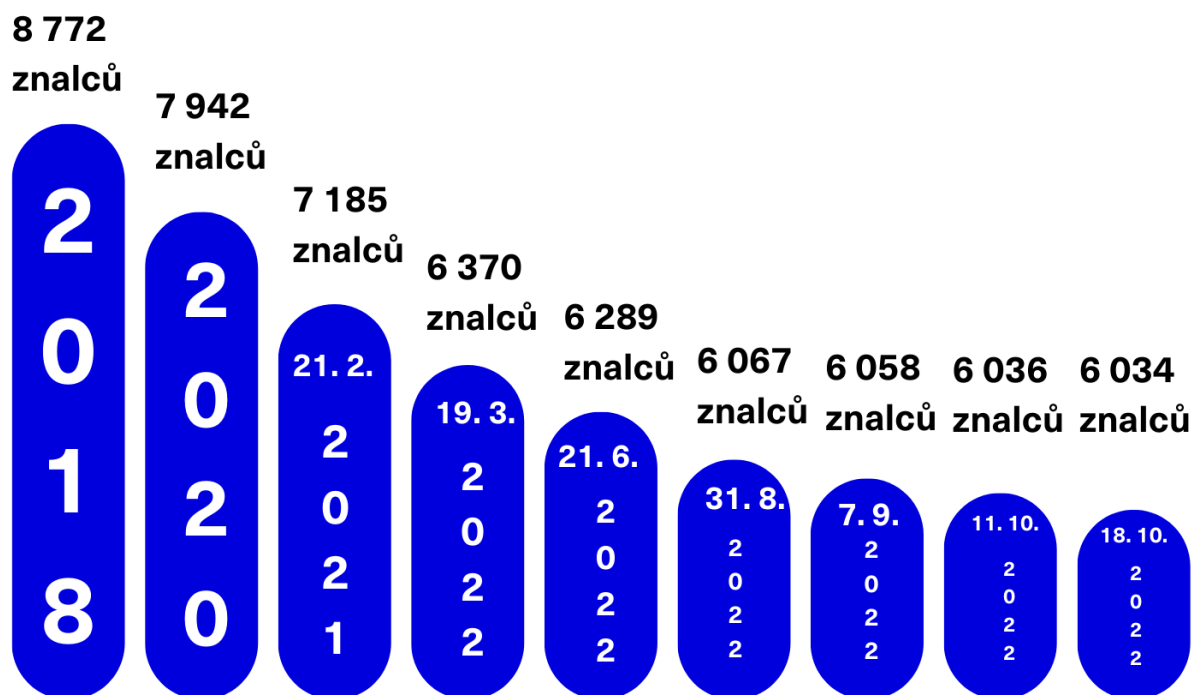
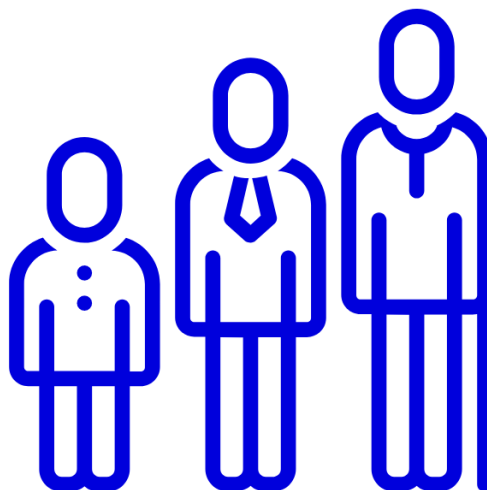
STATISTICKÝ KOUTEK

Současný seznam znalců a tlumočnicků tzv. SEZNAT (<https://seznat.justice.cz/>) umožňuje získat zajímavé informace o počtu znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů. Zároveň sledujeme vývoj počtu znalců a budeme Vám přinášet statistická data.

Průměrný věk znalců
v roce 2022

62

- Počet znalců k redakční uzávěrce Bulletinu, tedy ke dni 2. února 2023 je **5 925**.
- Ke stejnému datu má pozastavenou znaleckou činnost **128** znalců.
- Ke stejnému datu je zapsáno **99** znaleckých kanceláří a **146** znaleckých ústavů.

Nejvíce znalců je zapsáno v Oboru Ekonomika, a to ještě podle předchozí právní úpravy – **3 880**, podle nové právní úpravy je zapsáno **14** znalců.

V oboru Stavebnictví je podle předchozí právní úpravy zapsáno **969** znalců, podle nové právní úpravy jsou zapsáni **2** znalci.

Zapsaných znalců v oboru Doprava podle předchozí právní úpravy je **226**, podle nové právní úpravy jsou zapsáni **2** znalci.

Zapsaných znalců v oboru Zdravotnictví, odvětví psychiatrie podle předchozí právní úpravy je **215**, podle nové právní úpravy jsou zapsáni **2** znalci.

Zapsaných znalců v oboru Psychologie podle předchozí právní úpravy databáze vygenerovala negativní výpis tedy, že nebyl v Seznamu znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů nalezen žádný odpovídající záznam (pozn. věříme, že se jedná o chybu v systému). Podle nové právní úpravy jsou v oboru Psychologie zapsáni **2** znalci.

Ministerstvo spravedlnosti ČR - odbor informatiky
Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
www.justice.cz | www.seznat.justice.cz

Výpis

ze zápisu vedeného v elektronické podobě v informačním systému
Seznamy znalců, tlumočnicků a překladatelů

Na základě následujících údajů nebyl v Seznamu znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů nalezen žádný odpovídající záznam:

Typ osoby:	Soudní znalec
Obor:	PSYCHOLOGIE (36/1967 Sb.)

Údaje jsou platné k: 02.02.2023 16:32:18

*Výpis je opatřen kvalifikovanou elektronickou
pečetí Ministerstva spravedlnosti.
Výpis je opatřen kvalifikovaným časovým
razítkem.*

Písmoznalectví podle předchozí právní úpravy je **23**, podle nové právní úpravy (Expertíza písma) je zapsán **jeden** znalec.

CO SE DĚJE VE ZNALECTVÍ NA ÚROVNI MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI

Expertní skupina Ministerstva spravedlnosti pro znalectví poprvé jednala

Ministr spravedlnosti Pavel Blažek na podzim loňského roku zřídil pracovní skupinu expertů pro znalecké právo (PEZ), viz také [tisková zpráva](#)⁵. Jmenoval do ní zástupce zainteresovaných subjektů, tedy znalce, zástupce znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů, zástupce soudů, advokacie, akademické obce a zástupce Ministerstva vnitra. Toto složení má zajistit komplexní pohled na znaleckou problematiku. Prvořadou úlohou pracovní skupiny bude ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti nalézat vhodná legislativní i nelegislativní řešení, která povedou ke stabilizaci a dalšímu rozvoji znaleckého prostředí.

Účelem expertní skupiny je:

- podílet se zejména na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti znaleckého práva,
- dávat připomínky k návrhům dotýkajícím se právní úpravy znaleckého práva,
- vyjadřovat se k aktuálním výkladovým otázkám a aplikační praxi,
- dávat Ministerstvu spravedlnosti doporučení k problematice znalectví.

⁵ Viz tisková zpráva <https://justice.cz/?clanek=ministr-spravedlnosti-zridil-pracovni-skupinu-expertu-pro-znalecke-pra-1>.

Expertní skupina se poprvé sešla 12. ledna 2023 (více v [tiskové zprávě Ministerstva spravedlnosti](#)⁶). Předsedkyní PEZu je náměstkyně pro řízení sekce dohledu a justice Ministerstva spravedlnosti Klára Cetlová, která ve zvacím dopise (č.j. MSP-38/2022-OINS-ORIO/17) členům expertní skupiny uvedla: „PEZ je platformou odborníků, jejímž smyslem je vyjadřovat se aktuálním výkladovým otázkám a přijímat doporučení adresovaná Ministerstvu spravedlnosti v oblasti znaleckého práva s cílem zlepšovat znalecké prostředí. Z tohoto důvodu je složení pracovní skupiny koncipováno tak, že jsou v ní zastoupeny všechny subjekty zapojené do znalecké činnosti, tedy jak zadavatelé a příjemci znaleckých posudků (policejní orgán, státní zastupitelství, soudy, advokáti), tak znalci jako jejich zpracovatelé, dále gesční resorty (kromě Ministerstva spravedlnosti i Ministerstvo vnitra) a další osoby dlouhodobě se zabývající znaleckou problematikou.“

V úvodu jednání, zástupci Ministerstva spravedlnosti Klára Cetlová a Jan Benýšek (ředitel odboru insolvenčního a soudních znalců) informovali o své dosavadní činnosti v rámci implementace nové znalecké právní úpravy, například sdělili, že v roce 2021 obdrželi téměř 300 podnětů na znalce, v roce 2022 jich bylo skoro 220 (nejvíce podnětů na znalce bylo v oborech Ekonomika, Psychiatrie, Psychologie, Písmoznalectví, Stavebnictví či Doprava). Dále členy expertní skupiny informovali o tom, že po účinnosti nového zákona měli denně stovky telefonických dotazů a nespočet písemných žádostí o názor či informaci k nové právní úpravě.

Po debatě všech členů expertní skupiny zástupci ministerstva sdělili, že se **expertní skupina bude v další činnosti zabývat zejména:**

- otázkou fungování a personálního substrátu znaleckých kanceláří (nemožnost působit ve znalecké kanceláři a zároveň jako znalec fyzická osoba – § 6 odst. 2 zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech a zaměří se i na opodstatněnost podmínky pro zápis znalecké kanceláře, která stanovuje, že znaleckou činnost musí vykonávat prostřednictvím alespoň 2 znalců oprávněných k výkonu znalecké činnosti ve stejném oboru, odvětví a specializaci/specializacích),
- nastavením odměňování znaleckých ústavů,
- opodstatněností zachování či zrušení povinného pojištění znalců a
- jak motivovat odborníky, aby se stali znalci, včetně výchovy nových znalců.

Dalším krokem bude vytvoření dílčích pracovních skupin pro jednotlivá témata. Dle sdělení ředitele Odboru insolvenčního a soudních znalců Jana Benýška na konferenci ExFoS 2023 by se další jednání mělo uskutečnit v březnu. Pokud Vás zajímá, co dalšího zaznělo na prvním jednání pracovní skupiny, přejděte na zprávu z konference ExFoS 2023, která začíná na straně 26.

⁶Viz tisková zpráva <https://justice.cz/?clanek=prvni-zasedani-pracovni-skupiny-expertu-pro-znalecke-pra-1>.

ODPOVĚDNA

Upozorňujeme,
že neposkytujeme
právní rady a poradenství
(nemůžeme nahradit advokáty
a vinklařit), ale Vaše dotazy dále
zpracováváme pro akademické účely
a osvětovou činnost.

PRAKTICKÝ PROBLÉM – DOTAZ Z PRAXE NA ÚČTOVÁNÍ ZNALEČNÉHO

Naši novou e-mailovou adresu znalci@law.muni.cz využil pan znalec s dotazem na novelu znalecké vyhlášky.

Co pana znalce trápilo

V průběhu léta 2022 zpracoval znalecký posudek pro soud. V říjnu 2022 byl soudem vyzván, aby se dostavil v listopadu 2022 k soudu ke stvrzení znaleckého posudku. Jednání bylo nakonec zrušeno a přesunuto na začátek ledna 2023. Znalec se dostavil k soudu, posudek stvrdil a vysvětlil. Za tuto dotvrzovací činnost účtoval soudu sazbu 900,-

Kč/hodinu ve smyslu nové vyhlášky č. 370/2022 Sb. o znalečném. Soud však na konci ledna rozhodl tak, že znalci náleží znalečné ve výši 450,-Kč/hodinu podle „staré“ vyhlášky o znalečném. V odůvodnění napsal, že to plyne z přechodného ustanovení nové vyhlášky, podle které mu náleží odměna odvislá od okamžiku zadání znaleckého posudku, tedy v létě roku 2022.

Pan znalec se pozastavuje nad tím, že jeho selský rozum nechápe, proč má pracovat za sazbu z roku 2022, když práci prováděl až v roce 2023 a to jak dotvrzení, tak i přípravu na jednání. Pana znalce zajímá, jak má tedy chápat datum zadání znaleckého posudku ve vazbě na účtování znalečného a zda je rozhodný skutečný výkon znalecké činnosti.

Odpověď

Novela vyhlášky v přechodném ustanovení upravila účtování podle staré a nové sazby takto: „Odměna za výkon znalecké činnosti zadané přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky se určí a vyúčtuje podle vyhlášky č. 504/2020 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.“

Musíme se zaměřit na to, co je to výkon znalecké činnosti ve vazbě na časovou aplikaci odměňovací vyhlášky.

Co vše je výkonem znalecké činnosti nalezneme v § 1 odst. 1 znaleckého zákona: „Výkonem znalecké činnosti se rozumí provádění znaleckých úkonů, zejména zpracování a podání znaleckého posudku, jeho doplnění nebo vysvětlení, a činnost, která bezprostředně směřuje k podání znaleckého posudku, jeho doplnění nebo vysvětlení.“ Znalecká činnost je i příprava na soudní jednání – stvrzení či vysvětlení posudku, která byla zadána prostřednictvím předvolání znalce ještě v roce 2022 a je třeba ji účtovat dle staré sazby. V případě pana znalce postupoval tedy soud správně, protože i když došlo k výsledku znalce v roce 2023, o jeho předvolání bylo rozhodnuto ještě v roce 2022. Účast pana znalce u soudu tedy měla být vyúčtována dle dosavadního znění vyhlášky o odměně znalce.

Jinak by se ale postupovalo v případě, že by pan znalec byl předvolán až v roce 2023. Rozhodujícím pro posouzení, kdy byla znalecká činnost zadána, by měla být datace rozhodnutí orgánu veřejné moci, které iniciuje již formálně uzavřený časový úsek činnosti znalce – typicky podání znaleckého posudku společně s jeho vyúčtováním. V opačném případě by mohla nastat situace, že znalec předvolaný k soudnímu jednání např. v roce 2025 by účtoval ještě hodinovou sazbu odměny z roku 2022.

Obdobně by se měla dle vyhl. č. 370/2022 Sb. účtovat odměna u vyžádání dodatku znaleckého posudku zadaného po 1. lednu 2023 k znaleckému posudku zadanému do 31. prosince 2022, neboť se sice jedná o pokračování ve znaleckém zkoumání, ale odměna za výkon znalecké činnosti nařízená opatřením či usnesením o vypracování doplňku (dodatku) znaleckého posudku bude účtována dle nových sazeb.

Právní věta:

Dnem zadání znalecké činnosti ve smyslu přechodného ustanovení vyhlášky č. 370/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 504/2020 Sb., o znalečném, se u již podaných znaleckých posudků rozumí den rozhodnutí orgánu veřejné moci o vzniku další povinnosti znalce, např. dostavit se k soudnímu jednání, zpracovat dodatek znaleckého posudku, účastnit se některých zvláštních způsobů dokazování dle § 104a a násl. trestního řádu apod.

Dnes odpovídali: Miroslav Frýdek a Tomáš Vojtíšek

Napište nám
znalci@law.muni.cz

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

V aktuálním článku [na Seznam zprávy](#)⁷ uvádí postoj ministra spravedlnosti k znaleckému odboru na ministerstvu: „Blažek také řekl, že není úplně spokojen s tím, jak na ministerstvu funguje odbor, který má na starosti dohled nad soudními znalci. Od ledna jej podřídil svému politickému náměstkovi.“ Znalecký odbor je nyní pod dohledem politického náměstka Mgr. Karla Dvořáka.

Prof. JUDr. Jan Musil, CSc. podstatným způsobem rozšířil svůj článek Hodnocení znaleckého posudku. Pan profesor zejména přidal kapitolu 4. Kritika současného stavu právní úpravy a znalecké praxe v České republice. Aktualizovaný článek si můžete přečíst ve Zpravodaji Jednoty českých právníků 4/2022 nebo na [webu Ministerstva vnitra](#)⁸.

Spoustu postřehů ze znalectví naleznete také v aktuálním vydání 4. [Bulletinu Komory daňových poradců ČR](#)⁹, který věnovali tématu Znalecké činnosti v daních. Co v Bulletinu najdete?

- Několik poznámek ke znalecké činnosti v trestním řízení popsala státní zástupkyně Mgr. Jana Vítková. Například informovala o několika judikátech (např. NS čj. 7 Tdo 479/2018-34), které se týkají dokazování v daňovém řízení a nutnosti, kdy orgány činné v trestním řízení musí při stanovení výše zkrácené daně oslovit znalce, jelikož je to skutečnost důležitá pro trestní řízení.
- Znalecké posudky v daňovém řízení rozebral JUDr. Ing. Lukáš Křístek, MBA a JUDr. Ing. Ondřej Lichnovský. Zaměřili se třeba na znalecký posudek opatřený doložkou obsahující prohlášení znalce, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku a na mlčenlivost znalce v daňovém řízení.

⁷ Viz článek <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-blazek-v-omezeni-svepravnosti-redla-slo-o-trestnou-cinnost-znalce-223531>

⁸ Viz web Ministerstva vnitra <https://www.mvcr.cz/clanek/hodnoceni-znaleckeho-posudku.aspx>

⁹ Viz Bulletin Komory daňových poradců ČR <https://www.kdpcr.cz/bulletin-kdp-cr-4-2022>

- Ing. Radan Tesař se věnoval některým praktickým aspektům (účetním a daňovým) znaleckých posudků, zejména v daňovém či trestním řízení. Zabýval se například otázkou provedení znaleckého posudku v daňovém řádu.
- Ministr spravedlnosti JUDr. Pavel Blažek, Ph.D. odpověděl na otázky ohledně průměrného věku znalců (který je v současné době vyšší než 60 let) a také, proč i znalci jmenovaní podle předchozí právní úpravy působící ve znalectví desítky let musí složit obecnou část znalecké zkoušky.

ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Konference soudních znalců ExFoS 2023

Ústav soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně ve spolupráci s Asociací znalců a odhadců České republiky, z.s. a Evropskou společností pro výzkum a analýzu nehod – národní skupinou v ČR uspořádali v mikulovském hotelu Galant ve dnech 26. – 27. ledna 2023 konferenci soudních znalců „Expert Forensic Science“ (ExFoS). Níže Vám přinášíme zprávu z prvních dvou odborných bloků, které se zabývaly zejména znaleckým právem a interakcí znalců a justičních profesí.

Konferenci a úvodní blok zahájil **Karel Pospíšil** (ředitel Ústavu soudního inženýrství VUT v Brně), který oficiálně zahájil konferenci a přivítal účastníky. Z odborného pohledu upozornil na novu praxi, která se rozšiřuje mezi soudci, a to jmenování znalců ad hoc. Toto jmenování znalců ad hoc je dle něj dáno jednak tím, že si sami soudci nejsou jisti novým nastavením odborů, odvětví a specializací. A tak již zapsaným znalcům dotváří na základě opatření či usnesení o ustanovení znalce novou ad hoc odbornost, čímž odstraňují případný výkon znalce mimo jeho odbornost, která by vedla k nepoužitelnosti jeho znaleckých závěrů v soudním řízení. Ad hoc jmenování znalcem také zaznamenal v případě, kdy podle soudu neexistuje v právní úpravě znalecké činnosti obor či odvětví, které se vztahuje k odborné otázce, kterou musí soud pro další řízení objasnit. Profesor Pospíšil dále představil nové kurzy a školení, které Ústav soudního inženýrství bude pořádat a informoval o tom, že nově bude Časopis soudní inženýrství jen v on-line podobě a všechny jeho příspěvky budou, v rámci trendu otevřená věda, zveřejněny.

Prvnímu přednáškovému bloku s názvem Obecná problematika znalecké činnosti I. předsedali Marek Semela a Pavel Maxera. Prvním on-line přednášejícím byl **Jan Benýšek** (ředitel Odboru insolvenčního a soudních znalců na Ministerstvu spravedlnosti) s příspěvkem s názvem Dvouleté zkušenosti s aplikací nového zákona o znalcích z pohledu dozorového orgánu. Své vystoupení rozdělil do čtyř částí.

1) Licenční agenda. V této části informoval o změnách ve vstupní části znalecké zkoušky, konkrétně:

- Nově je generováno 12 otázek, oproti dřívějším 10. Tato změna je vedena praktickou potřebou počítání úspěšnosti,
- došlo i k navýšení času o 5 minut na 50 minut,
- o 10 minut na 40 minut byl navýšen i čas na písemné odůvodnění odpovědí,
- nově je možné skládat obecnou část zkoušky v Praze, Kroměříži a Olomouci, termíny jsou vypisovány 4x ročně.

Pan ředitel upozornil na aktualitu na znaleckém portále Ministerstva spravedlnosti¹⁰.

¹⁰ Aktualita na znaleckém portále Ministerstva spravedlnosti viz <https://znalci.justice.cz/oznameni-k-prubehu-obecne-casti-vstupni-zkousky-znalce/>

V dalším výkladu se zaměřil na zvláštní části zkoušky a vysvětlil její průběh a obsazení. Členové zkušební komise jsou ministrem spravedlnosti jmenováni z řad odborníků a akademiků. Zvláštní část zkoušky trvá max 120 minut a skládá se z těchto částí:

- a) Obhajoba vypracovaného znaleckého posudku. V této části je ověřována schopnost znalecký posudek napsat a ústně ho obhájit.
- b) Tlumočení odborné otázky – zájemce o jmenování musí zprostředkovat odbornou otázku v úrovni vysvětlení pro poučeného laika. V této části je zkoušen tzv. znalecký skill.

2) Evidence posudků. Pan ředitel informoval o tom, že Ministerstvo spravedlnosti ve 4. čtvrtletí roku 2022 spustilo informační systém veřejné správy pro evidenci znalecké činnosti, který je dostupný z <https://seznat.justice.cz/> (přístup je v pravém horním rohu stránky).

Seznamy znalců, tlumočnicků a překladatelů

Vyhledávání v seznamech

Znalci Tlumočníci a překladatelé

Fulltextové vyhledávání

Ommezte vyhledávání zvolením typu záznamu.

Typ záznamu ZNALEC ZNALECKÁ KANCELÁŘ ZNALECKÝ ÚSTAV

Jméno / Název

Obor Vyberte ze seznamu

PŘIHLÁSIT

Neustále dochází k jeho zlepšování a informoval o přechodném období pro zápis posudků, které bude do 30. června 2023. V podrobnostech odkázal na aktualitu na znaleckém portále ministerstva¹¹. Ministerstvo pro znalce bude pořádat semináře o tom, jak pracovat v evidenci posudků, zejména jak zadat záznam o znaleckém posudku či ho opravit.

3) Dohled nad znalci (přestupková agenda). Pan ředitel sdělil, že podnětů na znalce evidují nejvíce v oborech Ekonomika, Psychiatrie, Psychologie, Písmoznalectví, Stavebnictví, Doprava a Životní prostředí. Stížnosti na znalecké posudky zejména směřují na:

- odborné vady znaleckého posuzování,
- vypracování znaleckých posudků mimo znalcův obor, odvětví či specializaci,
- řešení právních otázek,
- nedodržování lhůt k odevzdání znaleckých posudků,

¹¹ Aktualita na znaleckém portále Ministerstva spravedlnosti viz <https://znalci.justice.cz/zprovozeni-elektronicke-evidence-znaleckych-posudku/>

- neoznámení trestního stíhání znalce (vazba na pozastavení znalecké činnosti).

Ministerstvo spravedlnosti po účinnosti nového znaleckého zákona, který přinesl centralizaci, se v rámci dohledu zaměřuje zejména na to, aby v seznamu znalců byli jen kvalitní znalci, a aby obecně došlo ke zvýšení kvality znaleckých posudků.

4) Metodická činnost Ministerstva spravedlnosti je dle J. Benýška zejména zaměřena na podporu znalců, kterým ministerstvo pořádá školení a semináře, prostřednictvím znaleckého portálu informuje znaleckou obec o aktualitách, zpřístupňuje vzdělávací videa. Dále ministerstvo založilo facebookovou skupinu, natočilo podcast, začalo využívat informování prostřednictvím hromadných e-mailů, které mají znalci v SEZNATu a spustilo portál pro znalce.

Pan ředitel dále zmínil vytvoření expertní skupiny pro znalecké právo. Další příspěvek na téma Implementace znaleckého zákona, znalci a znalectví nejen z pohledu veřejného ochránce práv přednesl **Miroslav Frýdek** (Kancelář veřejného ochránce práv a Právnická fakulta Masarykovy univerzity). Na úvod ukázal implementační osu nového znaleckého právní úpravy:

Z dané osy plyne, že ač od publikace nového znaleckého zákona ve Sbírce zákonů uběhly tři a čtvrt roku a od účinnosti dva roky a měsíc je neustále nedoručeno velké množství otázek. Výčet otázek M. Frýdek představil na prvním zasedání expertní skupiny pro znalecké právo a také ve svém konferenčním vystoupení:

- Otázky ohledně specializace a modelu, že souhrn specializací tvoří odvětví, jejichž souhrn tvoří obor. V zákoně jsou stanoveny obory a v příloze vyhlášky o výkonu znalecké činnosti jsou stanoveny odvětví. Nikdy není možné z odborného hlediska považovat za správné, že všechny specializace vytváří odvětví. Změny v oborech a odvětvích, které přinesla nová právní úprava tak znalce i zadavatele znaleckých posudků dostává do řešení, zda není znalecký úkon mimo jejich znaleckou odbornost a soudy pak, jak již uvedl na začátku konference profesor Pospíšil (viz výše), jmenují znalce ad hoc nebo již zapsaným znalcům jejich znaleckou odbornost v opatřeních či usneseních ad hoc vytváří, což jistě není vhodná situace. Vstup „nezalců“ do znaleckého posuzování v sobě nese velká rizika kvality jejich výstupů, neboť u těchto osob nebyla prověřena jejich odbornost v rámci licenčního řízení. Nepřehlednost stran specializací také mnohé znalce vede k tomu, že se

doposud nepřihlásili k obecné části znalecké zkoušky, jelikož neví, jaké specializace si mohou/mají zapsat.

- Nutnost změny v § 6 zákona o znalcích, který upravuje podmínky zápisu znaleckých kanceláří. Konkrétně upuštění od nutnosti dvou znalců zapsaných pro stejný obor, odvětví či specializaci, neboť znalecká kancelář by měla vypracovávat složitější znalecké posudky, které vyžadují mezioborovou spolupráci a tato podmínka je tak nekoncepční. Za omezující se po účinnosti onoho zákona o znalcích také ukázal zákaz souběhu znalců působících ve znaleckých kancelářích zároveň jako znalců fyzických osob stanovených v § 2 odst. 2 zákona o znalcích.
- Prodloužit lhůtu 5 dnů pro zápis do evidence posudků. Například slovenská právní úprava lhůtu pro zápis prodloužila z původních 10 na 30.
- Znalci také v rámci prvních zkušeností volají po zjednodušení zápisu a eliminaci údajů, které mají zapisovat. Uvedli, že systém nepustí znalce dál v zápisu posudku, pokud neuvedou datum, do kdy mají znalecký posudek vypracovat, ale v převážném počtu případů mají znalci k dispozici jen opatření či usnesení o ustanovení znalce, kde je lhůta např. v podobě „do 3 měsíců od doručení spisového materiálu“. Znalec tedy v daném okamžiku neví, jaké je datum pro vyhotovení a musí uvést fiktivní datum.
- Odůvodněnost obecné zkoušky pro znalce jmenované podle předchozí právní úpravy. Pokud je nyní nová právní úprava v účinnosti 2 roky a znalec podle ní musí vyhotovovat znalecké posudky a plnit si povinnosti a není proti němu vedeno žádné přestupkové řízení, pozbývá ověřovací efekt své oprávnění.
- Opodstatněnost pojištění.
- Změna zákona by také měla nastat v sjednocení podmínek pro výkon znalecké činnosti znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů, kdy znalecké kanceláře musí mít minimálně dva znalce zapsané ve stejném oboru, odvětví případně specializaci, ale ústavy svou odbornost prokazují buď znalcem nebo prostřednictvím osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti v příslušném oboru, odvětví, případně specializaci, pro kterou má evidovanou znaleckou činnost.
- Za žádoucí se jeví, aby po dvou letech praxe psaní znaleckých posudků dle nových požadavků byly analyzovány § 52 – § 58 vyhlášky o znalecké činnosti, které upravují postup při vypracování znaleckého posudku. Praxe totiž spíše směřuje k tomu, že daná úprava není zamýšleným návodem pro znalce, ale stává se pomyslným bičem ze strany účastníků řízení a jejich právních zástupců proti znalcům, kteří se od této nezávazné šablony odkloňují.
- Pro znaleckou činnost znaleckých ústavů je důležité přistoupit k revizi odměn znaleckých ústavů, jejichž činnost není podle současného nastavení kryta z odměn,

ale musí být dotována z rozpočtu vysokých škol, což je jeden z důvodů pro ukončení činnosti několika znaleckých ústavů z akademického prostředí.

- Současné ekonomické situaci by měly odpovídat i paušální odměny a odměny za ztrátu času. Na nutnost zvýšení paušálních odměn upozornil veřejný ochránce práv v připomínce k návrhu novely odměňovací vyhlášky, kdy např. uvedl: „Dále předkladateli navrhuji, aby provedl i revizi odměňování v obou přílohách vyhlášky, které obsahují seznam paušálních odměn a paušálních náhrad. V případě paušálních náhrad u položek č. 2, 4 a 5 by se mělo zohlednit hodinové navýšení odměn. Je jistě možné, aby znalci postupovali dle § 5 odst. 3 vyhlášky o znalečném, ale důkazní břemeno, které musí osvědčit při podání vyúčtování, bude jistě orgánům veřejné moci při rozhodování o znalečném činit problémy, a může tak dojít ke krácení znalečného. Co se týká přílohy 2, tam bych očekával navýšení těch položek, na které dopadá obecné zdražování. Jako příklad uvádím položku č. 3 – tisk A4 barevně (17 Kč), která je dle aktuálního ceníku České pošty, s. p. zpoplatněna částkou 23 Kč. Znalci sice mohou při podání vyúčtování postupovat dle § 13 odst. 3 vyhlášky o znalečném, ale domnívám se, že by předkladatel měl paušální náhrady stanovit tak, aby odpovídaly aktuální situaci na trhu. Nad rámec návrhu vyhlášky tedy předkladateli navrhuji, aby provedl úpravu i příloh vyhlášky tak, aby položky odpovídaly navrhovanému navýšení a odpovídaly i současné situaci na trhu.“¹²
- Znalci za nepřiměřenou administrativní zátěž pokládají § 17 zákona o znalcích, který upravuje náležitosti vyúčtování. Jistě by bylo možné náležitosti vyúčtování zjednodušit.
- Nikoli na posledním místě by však měla směřovat snaha Ministerstva spravedlnosti k analýze a nápravě situace, kdy neustále ubývají znalci. Jako důležité je nutné zvýšit počet znalců a zákonem nastavit celoživotní vzdělávání znalců v odborných i právnických dovednostech a zavést zákonnou možnost připravovat na znaleckou profesi (výchova znalců – čekatelů) znalce u jiných znalců, či ve znaleckých kancelářích a ústavech.

Na závěr M. Frýdek seznámil účastníky konference s šetřením ombudsmana vůči odboru insolvenčního a soudních znalců. Dle ombudsmana od centralizace agendy (od 1. ledna 2021) na ministerstvu doposud nedošlo k výraznému personálnímu posílení znaleckého odboru, který má dohled nad znalci na starost. Lidé, kteří upozornili na vadný postup znalce či znaleckého ústavu, se často od ministerstva nedočkali žádné reakce, nebo obdrželi pouze neurčitá vyjádření. Viz Evidence stanovisek ombudsmana¹³. Danou pasáž pak shrnul osobní poznámkou, že velkou míru profesionality a odbornosti stran věcného vyřizování podnětů si musí zaměstnanci znaleckého odboru ministerstva získat, k čemuž je zapotřebí institucionální paměti, ale také si ji musí udržet. Tuto odbornost nepovažuje za dokonalou a v kontextu doposud neukončené implementace nového znaleckého práva

¹² Citováno z Evidence stanovisek ombudsmana: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10832>

¹³ Citováno z Evidence stanovisek ombudsmana: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10174>

také musí být personální situace a získávání a rozšiřování odbornosti právníků zabývajících se znaleckou agendou prioritou Ministerstva spravedlnosti vedle řešení věcných problémů a otázek znalectví. Jedno bez druhého nemůže naplnit stabilizaci znaleckého prostředí a vytvoření důvěry znalců ke krokům Ministerstva spravedlnosti.

Dalším vystupujícím byl **Richard Motyčka** (SW&N s.r.o., znalec a člen smírčí komise HK ČR), který se zabýval vztahy mezi soudy a znalci. Jeho příspěvek obsahoval příklady a zkušenosti z jeho znalecké praxe. S písemným příspěvkem se můžete seznámit v konferenčním sborníku¹⁴.

Druhému přednáškovému bloku s názvem Obecná problematika znalecké činnosti II. předsedali Aleš Vémola a Martin Bilík. První příspěvek na téma Znalec v řízení před soudem pronesla **Halka Lacinová** (předsedkyně Okresního soudu v Litoměřicích a trestní soudkyně). Vztah znalce a soudce považuje za partnerství, v jehož rámci se musí obě dvě strany vzájemně korigovat a spolupracovat na tom, aby znalecký posudek byl co nejlépe zadán, tedy aby byly skutkové otázky soudcem náležitě definovány a znalec se tak mohl zabývat jen skutkovými otázkami a ty náležitě objasnil ve znaleckém posudku. Jako hlavní problém v současné době považuje nedostatek znalců, který se negativně projevuje na délce soudních řízení. Ve vztahu k věcné činnosti znalců uvedla problém s rozdílnými posudky, tedy když se diametrálně liší závěry znaleckých posudků vyžádaných orgány činnými v trestním řízení a posudky dodané obhajobou. Za této situace hledá znalecký ústav, který by vypracoval revizní znalecký posudek, což však není vždy jednoduché. Paní předsedkyně se vyjádřila i k otázce ad hoc znalců, kterými se ve svých vystoupeních zabývali Karel Pospíšil a Miroslav Frýdek. Tento způsob řešení nedostatku znalců je pro ni, jako trestní soudkyni, nepředstavitelný, a to zejména u složitějších kauz. V práci orgánů činných v trestním řízení považuje za důležité první rozhodnutí o způsobu řešení skutkové otázky a to, zda bude vyžadováno odborné vyjádření či znalecký posudek. Toto rozhodnutí musí provázet úvaha nad tím, jak odborná otázka má být objasněna, či jak jsou složité skutkové okolnosti. Závěr svého vystoupení věnovala vstřícnosti a slušnosti ve vztazích soudce – znalec. Za samozřejmé považuje, že se ze vzdálenějších míst ptá na kolikátou hodinu může k soudu přijet, aby nařídila jednání, tak aby nemusel jet den dopředu či vyrazit v noci. Za naprosto běžné považuje využití videokonference za účelem dotvrzení znaleckého posudku znalcem, což šetří čas i náklady.

Třetím vystupujícím byl **Robert Štiller** (Velitelství ochranné služby Vojenské policie) s příspěvkem Činnost soudního znalce z pohledu policejního orgánu. Znalce ve své činnosti vyšetřovatele považuje za součást trestního řízení. Představil několik případů ze své činnosti, které se týkají zejména jednání znalce ve veřejných zakázkách, jehož znaleckou činnost musel prošetřovat. Představil výklad § 346 trestního zákona, který upravuje křivou výpověď a nepravdivý znalecký posudek. Vysvětlil, jak je v praxi a judikatuře definován nepravdivý, hrubě zkreslený a neúplný znalecký posudek. Účastníky také seznámil s § 347a trestního zákona, který upravuje maření spravedlnosti, mezi to náleží padělání či pozměňování důkazů (tedy znaleckých posudků v soudním řízení), ale také upozornil na ochranu znalců v odstavci 2). „Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí prospěch jinému nebo pro jiného za účelem spáchání

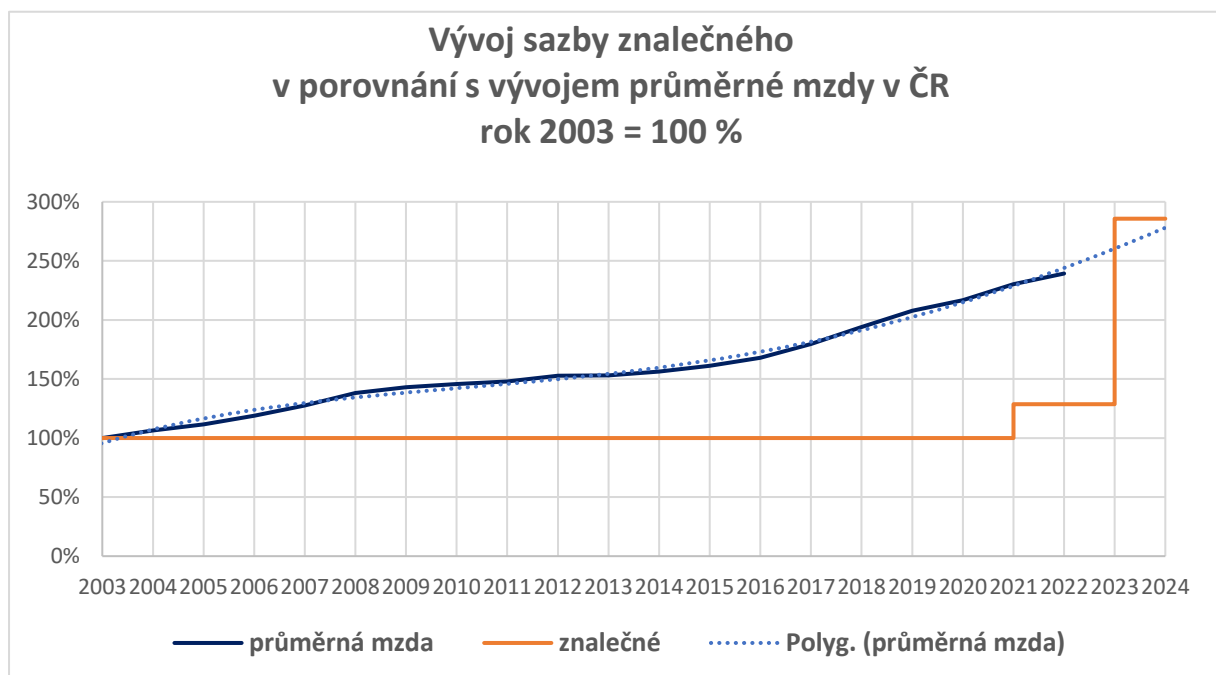
¹⁴ Sborník je dostupný na <http://symma.cz/exfos/down/Sborn%EDk%20ExFoS%202023.pdf>

trestného činu křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení (§ 347), bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.“

Čtvrtým vystupujícím byl **Tomáš Čuda** (Okresní státní zastupitelství v Děčíně), který vystoupil s příspěvkem na téma Metody zajišťování skutkového stavu. Poutavým způsobem za pomoci logiky vysvětlil teorii izolace, kterou používá při objasňování skutkového stavu.

Závěrečný kolektivní příspěvek představili **Marek Semela, Robert Kledus, Albert Bradáč** (Ústav soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně) a **Tomáš Vojtíšek** (Ústav soudního lékařství Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně). V něm se podělili se svými zkušenostmi s novou právní úpravou znalecké činnosti z pohledu znaleckých ústavů. V úvodu příspěvku představili pozitiva a negativa či obtíže. Mezi pozitiva znalecký tým řadí:

- jednotné podmínky zápisu a právní nárok na něj,
- povinnost orgánů veřejné moci se znalcem projednat lhůtu a zadání znaleckého posudku (§ 25 znaleckého zákona), bohužel se to však neděje,
- zákonné důvody umožňující odmítnutí úkonu znalcem,
- zavedení paušální odměny, např. za tisk.
- zvýšení znalečného, které se však pouze přibližně dorovnálo úrovni odměňování znalců v roce 2003 a představili toto grafické znázornění vývoje sazby znalečného:

Za negativa či obtíže považují:

- závaznost a strukturu specializací. Jako příklad uvedli ocenění chytrého televizoru ve vazbě na odvětví, kdy by se danou znaleckou otázkou mohl zabývat znalec v odvětví oceňování movitých věcí hmotných:
 - určování hodnoty vnitřního zařízení bytových a nebytových prostor nebo

- určování hodnoty techniky zvukové a audiovizuální nebo znalec v odvětví oceňování ICT:
 - určování hodnoty sdělovací techniky nebo
 - určování hodnoty počítačové techniky (hardware) – obsahuje procesor, má operační systém
- § 2 odst. 2 znaleckého zákona – nemožnost souběhu výkonu znalecké činnosti znalce fyzické osoby působícího ve znalecké kanceláři, a to ani v jiném oboru, který není znaleckou činností znalecké kanceláře,
- omezená motivace nových adeptů (věkové průměry nad 60 let),
- odměňování ústavů (odvody, režie, vybavení apod.); vyhláška o znalečném nerozlišuje u odměňování znalec či znalecký ústav, ale od znaleckých ústavů je vyžadována vědecká činnost, její financování si musejí tato pracoviště hledat jinde,
- obtíže s elektronickým podáním znaleckého posudku,
- evidence posudků (např. zápis do 5 dnů).

Prezentující seznámili účastníky se statistickými daty o počtu znaleckých ústavů z oboru zdravotnictví:

- V SEZNATu nalezneme v oboru Zdravotnictví, jmenovaný dle zákona č. 36/1967 Sb. 19, z toho jen 12 poskytovatelů zdravotních služeb. Dále nalezneme 4 znalecké kanceláře. V současné době není zapsána žádná lékařská fakulta jako znalecký ústav.
- V SEZNATu pro obor Zdravotnictví dle zákona 254/2019 Sb. prozatím (stále se nacházíme v přechodné období, které je do 31. prosince 2025) nalezneme 3 znalecké ústavy (Nemocnice na Homolce, Ústav pro péči o matku a dítě, Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha) a jedna znalecká kancelář.

Bulletin je jednou z aktivit projektu MUNI 3.2.1 (č. NPO_MUNI_MSMT-16606/2022), který je zaměřený na celoživotní vzdělávání znalců v právních dovednostech a vytvoření platformy pro komunikaci a sdílení poznatků

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

**NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY**

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY